

Diena: PasaulĀ« gaidĀ•ma revolĀ«cija; Latvija muĀ¼Ā¼Ā•jas

Friday, 18 February 2011

"ZaĀ¼ajĀ•m lietĀ•m" sekojošo cilvĀ«ku interesi ir izraisĀ«jis "Diena.lv" publicĀ«ta intervija ar KopenhĀ•genas UniversitĀ•tes prorektori profesori un zaĀ¼Ā•s ekonomikas eksperte KetrĀ«nu RiĀ•ardsoni, kas ikdienĀ• strĀ•dĀ• ar valdĀ«bu, saskaĀĥĀ• ar DĀ•nijas Klimata komisijas atzinumiem šo plĀ•nu Ā«stenotu un kas valsts prezidenta lekciju ciklĀ• Pasaule lĀ«deru lasĀ«jumi viesojĀ•s LatvijĀ•.

IntervijĀ• RiĀ•ardsones kundze izsaka viedokli arĀ« par Latvijas "zaĀ¼o" politiku, norĀ•dot, ka tai raksturĀ«ga "jĀ«gas trĀ«kums

Virums.lv pĀ•rpublicĀ« šo materiĀ•lu , izmantojot pasta listĀ«s cirkulĀ«jošĀ•s kopijas.

«Es zaĀ¼umam ticu nevis Ā«tikas dĀ«Ā¼, bet tĀ•pĀ«c, ka tas ir vienĀ«gais jĀ«dzĀ«gais biznesa modelis» KetrĀ«na RiĀ•ardson

ProblĀ«ma ir tajĀ•, ka «zaĀ¼ums» tiek uztverts kĀ• labs divu atšĀ•irĀ«gu iemeslu dĀ«Ā¼. Viens ir emocionĀ•ls un Ā«ti un tĀ• sekotĀ•ji savu uzskatu var mĀ«Ā£inĀ•t itiem uzspiest arĀ« ar varu. SabiedrĀ«bas reakcija uz to ir noraidoša: mums iek spiests pieĀĥemt kaut ko dĀ•rgu un nesaprotamu. Es «zaĀ¼umam» ticu nevis tikas dĀ«Ā¼ (lai gan varam tajĀ• atrast arĀ« Ā«tiskus aspektus), bet tĀ•pĀ«c, ka as ir vienĀ«gais jĀ«dzĀ«gais biznesa modelis. Tas nes peĀ¼Āĥu. Un peĀ¼Āĥa dĀ«Ā¼ nĀ•kotne pieder zaĀ¼ajĀ•m tehnoloĀ£ijĀ•m.

Pašlaik gan tĀ•s ir dĀ•rgĀ•kas un subsidĀ«jamas.

Tas mainĀ«sies. Ar pašreizĀ«jiem septiĀĥtiem miljardiem iedzĀ«votĀ•ju pasaulĀ«, kas rĀ«z pieaugis lĀ«dz deviĀĥtiem, mums vienĀ•rši beigsies resursi.

Argumenti par planĀ«tas sasilšanu nav noteicošais?

Esmu stingri pĀ•rlicinĀ•ta, ka planĀ«tas sasilšana ir cilvĀ«ku darbs, tomĀ«r to kĀ• argumentu pašlaik var nolikt pie malas. Pietiekams arguments ir konomika. StarptautiskĀ• EnerĀ£Ā«tikas aĀ£entĀ«ra (SEA) pauĀ¼, ka 2050.gadĀ• mums vajadzĀ«s par 50% vairĀ•k enerĀ£ijas, un fosilais kurinĀ•mais to vienĀ•rši nespĀ«s nodrošinĀ•t. SEA prognozĀ« ka zaĀ¼Ā•s enerĀ£ijas tirgus daĀ¼a nĀ•kamajos 40 gados bĀ«s 10 tĀ«kstoši miljardu dolĀ•ru. ĀĥĀ«na, Indija, Koreja un ASV pamatĀ«gi investĀ« zaĀ¼ajĀ•s tehnoloĀ£ijĀ•s, jo tas ir milzu tirgus. Tas «zaĀ¼ums» nav ekodomĀ•šanas vai emociju, bet izdzĀ«vošanas dĀ«Ā¼.

Ja tas ir tik saprĀ«tĀ«gi, kĀ•pĀ«c ir tik daudz ekoskeptĀ•u?

Jo esam ieinteresĀ«ti šeit un tagad - Ā«slaicĀ«gĀ•s lietĀ•s. DĀ•nijas unikĀ•lĀ• situĀ•cija pašlaik ir valsts lĀ«me sapratnĀ«, ka nebĀ«s labi, ja 2050.gadĀ• visa pasaule secinĀ•s, ka tai Ā•rkĀ«rtĀ«gi vajag fosilo kurinĀ•mo un biomasu, uz ko m liekam lielu akcentu pašlaik. KĀ• tas ietekmĀ«s šo resursu cenu? Un vai to visiem vispĀ•r pietiks - vai tas neradĀ«s konfliktus? TĀ•pĀ«c lĀ«tĀ•kais veids nĀ•kotnes energodrošĀ«bai ir plĀ•nota pĀ•reja no fosilajiem un atjaunojamiem energoresursiem.

GodĀ«gi sakot, man nav daĀ¼as par to, ko Latvija dara un lemĵ. Neesmu šeit, lai kĀ•du pĀ•rlicinĀ•tu.

VienĀ•rši DĀ•nijas Klimata komisija trĀ«s gadus ir analizĀ«jusi situĀ•ciju un nepieciešamo stratĀ«Ā£iju, un mums ir savi - Ā¼oti dĀ•niski - secinĀ•jumi. Ja izlemsit, jums bĀ«s jĀ•izdara savĀ«jie, bet mĀ«su veikĀ• analĀ«ze tomĀ«r ir derĀ«ga. PolitĀ•iem tas ir jĀ•izlemĵ, un jums ir tiesĀ«bas to pieprasĀ«t.

Ja, piemĀ«ram, mašĀ«nu elektromotori ir tik labi, kĀ•dĀ«Ā¼ biznes pats neizdara šĀ•du secinĀ•jumu un nepielĀ•gojas?

MĀ«sdienĀ•s elektromotors ir dĀ•rgĀ•ks, un energoefektivĀ•te nešĀ•iet aktuĀ•la. PĀ•rsteidzoši, cik Ā¼oti tas attiecas uz Latviju! EnergoefektivĀ•te nozĀ«mĀ« ietaupĀ«jumus. JĀ«s varĀ«tu ietaupĀ«t pat pusi pašlaik lietotĀ•s enerĀ£ijas un saglabĀ•t to pašu pakalpojumu kvalitĀ•ti. Šeit veikts pĀ«tĀ«jums liecina, ka LatvijĀ• maiznieks tĀ•dam pašam klaipam izlieto piecas reizes vairĀ•k enerĀ£ijas nekĀ• DĀ•nijĀ•.

Bizness pats to nedara tĀ•pĀ«c, ka tam vajadzĀ«ga ekonomikas ietvara maiĀĥa. Fosilais kurinĀ•mais pašlaik tiek daĀ¼Ā•di subsidĀ«ts, nosakot arĀ« tirgus izvĀ«li. Pašlaik tiešĀ•m varĀ«tu bĀ«t lĀ«tĀ•k turpinĀ•t fosilo resursu izmantošanu, bet es jums varu garantĀ«t, ka to cena pieprasĀ«juma dĀ«Ā¼ pieaug. TĀ• ĀĥĀ«nas pieprasĀ«juma dĀ«Ā¼ pĀ«rn ogĀ¼u cena pieauga par 25%, un tas bija vĀ«l pirms plĀ«diem AustrĀ•lijĀ•. Bet vĀ«ja un saules enerĀ£ija kĀ¼Ā« lĀ«tĀ•ka - jo tĀ•s ir daudz vairĀ•k, nekĀ• mums vajag, un tehnoloĀ£iju attĀ«stĀ«ba to apguvi padarĀ«s vienĀ•ršĀ•ku.

Pat Ā¼oti konservatĀ«vĀ• SEA saka, ka mums ir nepieciešama enerĀ£Ā«tikas revolĀ«cija, jo resursu gaidĀ•majam drĀ«zajam 50% pieprasĀ«juma pieaugumam nav.

KĀ• jau katrĀ• revolĀ«cijĀ•, bĀ«s uzvarĀ«tĀ•ji un zaudĀ«tĀ•ji. UzvarĀ«tĀ•ji bĀ«t tie, kas bĀ«s paredzĀ«juši nĀ•kotni un ta sagatavojušies.

KĀ•di ir jĀ«su secinĀ•jumi par Latvijas politiĀ•u attieksmi pret zaĀ¼ajĀ•m tehnoloĀĒijĀ•m?

PolitiĀ•us uztrauc atšĀ•irĀ«gi jautĀ•jumi. Neredzu Latvijas politikĀ• sistemĀ•tisku mĀ«rĀ•i, uz kuru katrs segments savĀ atšĀ•irĀ«gĀ• veidĀ• virzĀ«tos. Ir iaudz pozitĀ«va atjaunojamajos resursos (AER) utt., bet vilšanos man sagĀ•dĀ•ja tieši jĀ«gas trĀ«kums - kĀ•ds ir to pašu AER mĀ«rĀ•is? VarbĀ«t tĀ• ir valodas barjera, bet es nesadzirdĀ«ju ne no viena skaidru vĀ«ziju: kaut katrs atšĀ•irĀ«gi un ar citu Ā•trumu, mĀ«s virzĀ•mies uz to un to.

IntervĀ«ja Didzis MeĀ¼Ā•is.